

Nekaj let naj bi se še počakalo. Ko si bo ljudstvo vsled ameriške trte zopet nekoliko opomoglo, bode rado storilo, kar bo treba za lastni blagor. Pred devetimi leti so stavili dve novi šoli, na katerih je še precej dolga, a zdaj naj si še novo omislijo? S tem se ljudstvo draži. Prav je govoril gosp. profesor Robič v drž. zboru, dne 27. aprila, da so morale mnoge občine z velikimi stroški šolska poslopja staviti, a zdaj nimajo potrebnih učiteljev. Tako se godi tudi na Bizeljskem, mesto štirih sta samo dva. Sploh je v Brežiškem in Kozjanskem okraju občutljivo pomanjkanje učiteljev. Celo mesto Brežice nima dovoljno število učiteljev. Šole staviti in razširjevati brez učiteljskih močij je pač velika in draga napaka. Prav je imel Bizeljski krajni šolski svet, ako se je iz važnih uzrokov, koji so se pri seji dne 8. t. m. v zapisniku omenili, za zdaj novi šoli ustavljal.

Izpod Boča. (O bralnem društvu.) »Slov. Gospodar« je že letos prinesel več dopisov iz Kostrivnice, n. pr. v št. 8, kako je g. Kušec podučeval o ravnanju z ameriškim trsovjem. Zdaj vsak čas pričakujemo povabila na drugo veselico. Ker bi bilo zelo potrebno, da bi kdo prednašal, kako bi škropili, ker jih veliko napačno škropi, tukaj očitno naznanjam, da je g. Kušec zmirom pripravljen podučiti, kolikor je mogoče, torej na svidenje. Slatinčane zmirom veseli, iti v Kostrivnico na veselico, posebno zato, ker je rekel g. Ogrizek, naj bode veselica samo za Kostrivničane, Slatinčani pa naj doma bodo, ker hodijo sem pohujševat. G. Karžupniku svetujemo, naj do tiste dobe ceste napislje, ker tačas imaš veliko posla. Pisec teh vrst je hodil v Kostrivnico v največji suši, pa je tu in tam do kolen moral gaziti po blatu. Kakor se sliši, ima Karžupnik veliko opraviti z bralnim društvom, mogoče zato, ker imajo slovenske časopise. Ta berič je navajen nemško govoriti, pa ne vprašajte, kako? J... e.

Iz Slov. goric. (S pota.) Že večkrat se je priporočalo, da si naj omislijo Slovenci slovenske napise. Pri Sv. Benediktu sem opazil lep slov. napis: Ropert Potočnik, pekarija. To me je jako veselilo, priporočam ga vsem Slovincem v ondotnem kraju. — V Trotkovi je lična kapelica Lurske Matere božje. Podoba je jedna najlepših rezbarij g. L. Perka. Tudi slike so ukusne s slovenskimi imeni. — Pri Sv. Trojici nahajamo nov napis pri trgovcu g. Babošeku: »Prodaja špeciarijskega in manufakturnega blaga, deželnih pridelkov, železnine, premoga, pristnega žganja itd.« Take in le izključljivo slovenske napise bi si naj trgovci po Slovenskem omislili. Slovenci bodo takega domačina gotovo radi obiskovali. — V cerkvi Sv. Trojice sem videl kiporeza g. Perka, kako pomaga ob velikih praznikih sveče užigati. Milo se mi je storilo pomislivšemu, da se ne sramuje umetnik takega dela. Ker je g. Perko izvrsten narodnjak in pobožen kristjan, torej je dolžnost Slovencev, da pri njem naročujejo kiparska dela. — Trgovec g. Friš ima na prodajo »Slovansko knjižnico«, ki izhaja v Gorici; s tem kaže, da mu bije srce za Slovanstvo. Slovenci obiskujte ga, a izogibajte se lažnemških trgovcev. »Svoji k svojim!« — V Žrjavcih, tam, kjer živi pomagač pisatelja umazane brošurice: »Slov. Gospodar in slov. kmet« opazil sem napis: Matija Koren, sodarski mojster. Iz tega razvidimo, kako se Slovenec budi iz dolgotrajnega spanja; veselo znamenje za nas je, da se tudi obrtniki in rokodelci zavedajo svoje narodnosti, katere z veseljem lahko podpira vsak zaveden Slovenec. — V fari Sv. Ane v Slov. goricah smem javno pohvaliti ljudi, ker imajo 31 sv. križev po fari. Dalje tri kapelice brez zvonikov in sicer v Krembergu kapelica v tisočletni spomin sv. Cirila in Metodija, kapelica sv. družine v Bačkovi, kapelica sv. Ane v Trazah. Dve kapeli naha-

jamo večjega obsega: V Sicač Lurske Matere božje in v Ročici Naše ljube Gospé, v katerih najdemo tudi zvon. Naposled nahajamo podružnico v Rožengrundu, kjer se večkrat služi sv. meša. Podobe za te sv. križe in kapele je večinoma v veliko zadovoljnost izrezljal naš domačin pri Sv. Trojici. Najnovejši prenovljeni zidani križ je Al. Geizlerja v Ledinjaku, z okusnimi slikami sv. Ane, sv. Jožefa in sv. Alojzija z lepim slov. napisom. Omenil sem to zopet radi tega, da se odstranijo grde in za javnost nedostojne slike. — Družba sv. Mohorja šteje letos pri Sv. Ani 102 udov; ako pomislimo, da je občina Rožengrund že popolnoma v nemški posesti, je to častno število za ostali del prebivalstva.

Iz Bizeljskega. (Zahvala.) Za popravljanje cerkvene ure pri podružnici Marije Magdalene v Orešju so darovali gospodje: Oskrbnik bizeljske graščine, gosp. Fel. Buda, 2 kroni; oskrbnik državne trsnice na Bizeljskem, Jan. Mallus, 1 krono; Jos. Geršak, Jan. Reiterič, Fr. Berglez, Miha Bosner, po 50 kr.; Matija Jazbec in Franc Mallus, po 40 kr.; Ferd. Medved in Franc Šertuš, po 30 kr.; Jos. Mallus 25 kr.; Jos. Pinterič, Anton Pomič, Mat. Šmeigl, Ant. Domitrovič in Janez Petrišič, po 30 kr.; J. Robek, Neža Strassner, Jos. Geršak, Karol Geršak, Andr. Majcen, Janez Šplait, Fr. Petrišič, Janez Petrišič, Martin Bergl, Jos. Koren, Mih. Petrišič, Janez Hudina, Mih. Geršak, Jak. Geršak, Jan. Hvale, Andrej Raih, Martin Strassner, Jos. Reih, Tončka Šneberger, Janez Pinterič, Anton Robek, Jan. Žertuš, Jos. Šepetauc, Jos. Paulin, Fr. Berglez, Ana Kožuh, vsi po 20 kr.; A. Geršak 19 kr., J. Kojzjek 12 kr.; J. Mak 11 kr.; M. Babič, J. Koren, U. Geršak, A. Collner, V. Geršak, Fr. Kunst, A. Srednik, T. Koren, J. Babič, M. Medved, A. Pristalič, J. Pinterič, A. Požek, V. Pinterič, T. Berglez, T. Pristalič, M. Majcen, J. Domitrovič, J. Polanec, J. Bann in J. Hvale po 10 kr. Vsem se tem potom izreka najprišrčnejša zahvala; Bog povrni!

Franc Strassner, Andrej Petrišič, cerkv. ključarja.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar se bodo z vsemi dvorniki udeležili procesije na Telovo. Lep izgled vsem katoličanom. — V državnem zboru je bila prav kratka obravnava o izdatkih poljedelskega ministerstva, sedaj razpravljajo proračun trgovinskega ministerstva. Lepe besede je med drugim spregovil poljedelski minister, grof Falkenhayn, rekoč: »Vrnimo se k Bogu, verujemo vanj in vklonimo se njegovim zapovedim!«

Moravsko. Binkoštna praznike je zloglasni nemški »šulverein« imel glavno zborovanje v Brnu. Nemški nacionalci se hudujejo nad tem društvom, ker jim je preveč židovsko, zato se prispevki vedno manjšajo. Nam je to popolnoma prav. — Češki katoličani so za občno volilno pravico, tako so se izrekli na shodu v Moravskem Krumovi.

Štajarsko. Ako utegne cesarški namestnik, baron Kübeck, odstopiti, pride prè bivši minister Gautsch. No, tega še nam bi bilo treba! — Celjani, videč, da se bodo ustanovile slovenske paralele na ondotni gimnaziji, hočejo sedaj razven nemške gimnazije dobiti tudi nemško spodnjo realko. — Runski cistercijenci so kupili zemljišče pri Lueški jami; bržčas bodo vhod v njo zadelali.

Koroško. Slovensko uradovanje je dovoljeno slovenskim županom. Tako je razsodilo ministerstvo zno-

tranjih zadev dne 23. sušca na priziv župana Šimona Klokarka na Bistrici pri Pliberku. Naši župani, naj to tudi Vas vspodbuja za slovensko uradovanje! — Na dveh krajih so o binkošnih praznovali 25 letnico ljudskošolske postave. Kaki ljudje pa prihajo iz sedanje šole? Socijalisti in anarhisti, tudi tistih par socijalistov, ki so v Beljaku za procesijo začeli plesati.

Kranjsko. Peter Graselli je v petič izvotjen za ljubljanskega župana. — V Ljubljani bodo postavili spomenik slavnemu zgodovinarju Valvazorju. — Pred dvema mesecema ustanovljena posojilnica v Mokronogu dobro uspeva. — Na Dolenjskem je toča na večih krajih tako potolkla, da bodo posestniki morali dobiti od države podporo.

Primorsko. Slovensko delavsko podporno društvo v Trstu šteje 1200 članov. — Na novem poštnem in brzozavnem poslovanju v Trstu bliščijo samo nemški in italijanski napisi. Zakaj ni slovenskih, ali so mar Slovenci ondi tujci? — Dne 20. t. m. se je otvorila furlanska železnica.

Hrvaško. Obe v resnici narodni stranki sta se združili pod imenom »zdržena opozicija«, ki hoče delati za neodvisnost od Ogerske in za združenje vseh Hrvátov in sčasoma tudi Slovencev. — Madjaronski deželni poslanci so se vozili v Budapešto na obisk, prav za prav pet lizat Madjarom.

Ogersko. Civilni zakon je zbornica poslancev v drugič z veliko večino sprejela, trdno zaupajoč, da ga bode sedaj potrdila gosposka zbornica. Vendar mislimo, da iz te moke ne bode kruha, naj tudi za civilni zakon pri cesarju prosijo golobradi vseučiliški dijaki. — V trenosinskem komitatu v Silleinu je bilo velikansko katoliško zborovanje, na katero je prišlo 9000 obiskovalcev. — Ker ves pošteni svet obsoja Madjate vedel postopanja zoper Rumunce, bodo baje na željo samega vladarja izpustili one Rumunce, ki jih sodijo v Kološu, kar smo zadnjič omenili.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče so v tajnem konzistorju ali zboru kardinalov imenovali šest novih kardinalov. Najmlajši je nadškof bolonjski, star 43 let, in najstarejši nemški jezuit pater Steinhuber, star 69 let.

Francosko. Kakšen mir s cerkvijo da hoče imeti vlada, razvidi se iz besed, katere je pred tednom v zbornici govoril ministerski predsednik, Perier. On zahteva, da naj škofje in duhovniki vse državne postave, tudi sv. cerkvi nasprotne, natanko izpolnjujejo. Škofje in duhovniki pa tega ne morejo storiti; kajti Boga je treba bolj poslušati, kakor ljudi.

Nemško. Verni protestanti se pritožujejo, da nemške protestantske princensinje vero spreminjajo, kakor obleko. — Württembergski kralj je baje rekel, da jezuitov ne bode na Nemško. Nekaterim so ljubši anarhisti z bombami; kakor jezuit s križem in sv. knjigo. — V Berlinu so o binkošnih zborovali odposlanci vseh evropskih rudarjev in se izrekli za osemurni delavnik. — V bavarski zbornici se je slišalo par ostrih besedij zoper Pruse in njihovo vojaštvo.

Rusko. V juniju začne Gagarinovo parobrodno društvo voziti med Odeso in bolgarskimi pristanišči. Ta stvar bode imela gotovo politične namene. Rusi bodo hoteli to vožnjo uporabiti za novo rovanje v Bolgarski.

Srbsko. Dne 20. t. m. je kralj s posebnim pismom do naroda odpravil sedanjo ustavo in jo nadomestil z ustavo iz leta 1869. Ministerstvo je odstopilo ali kralj ga je zopet potrdil. Nikola Kristić je imenovan predsednikom novega državnega sveta in Babović novega kasacijskega sodišča. Radikalci so silno razjarjeni, ali miru ne upajo kaliti, ker je vojaštvo pripravljeno.

Špansko. Vlada se je srečno iznebila protestantskih misijonarjev s Karolinskih otokov. Ti misijonarji so le hujskali zoper špansko vlado. — Najvišje vojaško sodišče je obsodilo šest Barcelonskih anarhistov na smrt, štiri pa na dosmrtno ječo.

Brazilija. Med to državo in Portugalsko je nastala razprtija, ker so ladije portugalske vsprejele nekateri ustajniki in generala da Gama ter jih niso hotele izročiti braziljski vladi. Vendar do vojske med obema državama ne pride; samo Portugalci, ki živijo v Braziliji, bodo nasledke te razprtije morali čutiti.

Za poduk in kratek čas.

Turki na Dravskem polju.

Zgodovinska črtica; spisal M. Slekover.

Turki, več stoletij strah in groza Evrope, so azijskega rodu. Njih prvotna domovina so bile planote srednje-azijskega gorovja, ki se ob rusko-kitajski meji vleče od Tianšana ali Nebeških gor do Bajkalskega jezera. Ropa željni, neotesani in surovi so se pogosto bojevali med seboj, še pogosteje so pa napadali sosedne Kitajce. Razdeljeni na več rodov z lastnimi poglavarji pomakali so se vedno dalje proti zahodu v sedanji Turan, kjer so v desetem stoletju sprejeli mohamedansko vero. Najbolj zapadni turški rodovi so bili Oghuzi in Seldsuki, ki so bivali med Aralskim in Kaspijskim morjem. Slednje, namreč Seldsuke, ki so se bili v pogubo drugih narodov v Aziji grozno pomnožili, uničili so Mongoli. Brez dvoma bi bila enaša osoda zadela tudi njih rodne brate Oghuze, ko bi ne bili še o pravem času dalje proti zapadu pobegnili. Eden njihovih poglavarjev, Sulejman je namreč s 50.000 ljudmi l. 1224 potegnil v Armenijo, kjer ga Mongoli niso nadlegovali. Ker pa ta dežela ni imela dovolj živeža za toliko ljudi, podali so se nekateri nazaj v Korašan, drugi pa so šli v Malo Azijo, kjer so se stalno naselili ter svoje kraljestvo širili na vse strani. l. 1299 so dobili prvega turškega sultana v osebi Osmana I., vnuka Sulejmanovega, po katerem se Turki tudi Osmanji zovejo. Njegov sin Urhan je za svojega vladanja od 1326. do 1359. leta vzel Bizantincem v Mali Aziji mesto za mesto ter je svoje kraljestvo nazširil do Bospora. Tega izvrstni sin Sulejman pa je turško gospodstvo razširil še onstran Helesponta v strah in grozo vse Evrope. Leta 1356 se je namreč na očetovo povelje pripeljal le z malo pešice ljudi na okornih, iz hloedov zbitih in z jermeni zvezanih plavih čez ozki Helespont ter naglo udaril na neki, od Kalipola kako poldrugo uro oddaljen in slabo utrjen grad. Ni poprej miroval, dokler ga ni v svojo oblast dobil. In odsehnal napadali so Turki okolič; padel je Kalipoli, za njim še druga mesta, in dežela za deželo morala se je udati rastoči turški sili.

Še bolj so Turki v Evropi napredovali za Urhanovega drugega sina Murada I., ki je vladal od l. 1359 do 1389. V kratkih letih si je podvrget skoraj vso Rumelijo, a l. 1363, ali kakor trdijo drugi, l. 1365, otepel je pri Drenopolju še Srbe in njih zaveznike Bošnjake, Vlahé in Ogre. Ogerski kralj Ludvik je pri tej priložnosti le s pomočjo Matere božje ušel gotovej smrti. Zato je v zahvalo za čudežno oteitev daroval meč in ostroge, katere je bil v tem osodepolnem boju nosil, potem pozlačenó in z dragocenimi kameni ozaljšano krono iz čistega srebra, svoj kraljevi plašč in več drugih dragocenostij v Marija-Celje na Gornjem Štajarskem, kjer je dal tudi novo, veličastno cerkev postaviti.